

TELEGRAFUL ROMAN.

Apure Marțis. Jois și Sambata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Enigmă?!

Nu-i fabulă ci este lucru oficios constat și fapt, că în sufletul țerii, în capitala patriei noastre sunt 100 de milionari și nici nu în întregă capitala ci numai în o parte a ei, în cercul al cincilea, numit Lipotváros. În urma introducerii valutei în corone s'a statorit adecă nu de mult, că în acel cerc sunt 100 inși, a căror avere trece preste un milion corone.

În fața acestui adevăr te cuprinde mirarea și în mintea fiecărui om, care se ocupă cu chestiuni de interes public și cu dezvoltarea societății, se nasce întrebarea: de unde atât amar de bogăție?

Este dóră averea familiară, vechie care derivă dela înaintași glorioși și care a ramas dela tată la fiu până în veacul nostru împreună cu renumele și tradițiile și mai prețioase legate de acea familie? De unde!

Lângă numele acestor milionari se află ce-i drept corone de nobili, cavaleri, baroni, numai cât proveniența lor este din zilele noastre. Inzădar căutam originea acelor corone cu decenii înainte, căci lipsesc preste tot tradițiile seculare.

Dóră a încărcat țera séu dinastia pe acei norocoși muritori cu asemenea colosale averi pentru fapte extraordinare și merite deosebite câștigate în pace ori resboiu? Istoria, cel mai obiectiv judecătoriu, nu e în stare să ne răspundă la acesta întrebare. Numele milionarilor nu se află pe paginile sale.

Asemenea nu aflăm se fie aceea avere rezultatul unei munci încordate, superioare, unei munci oneste; nu aflăm să-i fi pus basa înainte cu generațiunii mâna vr'unui zileriu muncit, vr'unui meseriaș isteț, care din tată în fiu — schimbânduși ciocanul și gilăul cu aparate tot mai perfecte până la cele mai rafinate și moderne mașinerii — se fi sporit temelia materială a familiei, luptând cu ostentă și greutate adeseori incalculabile. Căci — dacă așa ar fi — ar fi lucru foarte cinstit și neacceptabil; precum și recomandabil tuturor spre imitare. Dar vorbă se fie de-o așa muncă seculară familiară.

Deci de unde pôte proveni atâta bogăție?

Budapesta a avut în 1720 locuitori 12.000. În 1780 s'au sporit la 35.215; și numai în 1831 trece numărul lor preste 100.000. În 20 ani următori această cifră aprópe se duplică, ajungând în 1851 la 178.062. În alți 30 ani — la 1881 — se urcă la 370.767; ér recensemântul dela 1891 constată cifra de 506.389 suflete.

La această cifră, de o jumătate milion, Lipotvárosul contribuie cu 37.730; ér după un calcul dela 1898 cu 41.830. Și între acestia se află suta de milionari.

Ziarele „Pesti Hirlop” și „Magyar Állam” au publicat întreg catalogul lor. Dela A—Z dai tot de nume, ca Deutsch, Komhert, Schlesinger, și Schwarz; dar între 100 inși abia aflăm un singur creștin, proprietarul unei cofetării vechi; ceialalți milionari dela primul până la cel din urmă sunt toți necreștini, ovrei.

Între asemenea și la noi surprinzătoare împrejurări mirarea noastră crește și mai mult, și întrebarea provenienței averilor devine și mai îndreptățită cu deosebire, dacă considerăm faptul, că egal îndreptățirea ovreilor în privința politică și civilă nu este lucru tocmai vechiu. Dela votarea art. 17 dela 1867 abia au trecut 30 ani. Ear dacă asemănăm proporția milionarilor cu numărul locuitorilor și apoi în special cu numărul ovreilor, cifrele devin aprópe unice.

În 1891 dintre 1/2 de milion de suflete au fost în capitală 102.377 ovrei. Deci, dacă luăm numai milionarii din Lipotváros, cu tóte că sunt milionari israeliți și afară de Lipotváros, aflăm, că tot la 1000 de ovrei unul este milionar. Acastă proporție este mult mai mare, dacă proporționarea se face corect numai cu numărul ovreilor din Lipotváros. Acolo la 1898 pe lângă 27.781 de creștini au locuit 14.059 israeliți. Deci tot la 140 inși se vine un milionariu.

Este în urmăre de un deosebit și public interes a afla enigma unei asemenea îmbogățiri.

Deslegarea ei însă numai cu ajutorul statistice s-ar putea, arătând că câți dintre acești milionari au locuit în Budapesta înainte cu 50 ani și în deosebi câtă avere au posedat și cum o au câștigat. Ce fel de date ar scóte la ivélă statistica este greu de spus; dară la tot cazul industria și comerțul ar fi indicate, ca principalul isvor de îmbogățire. Dar asta nu-i de ajuns, căci și creștinul muncește pe aceste terene, dar rezultatele industriei și comerțului lui de ce nu sunt atât de uimitóre?! Și creștinul lucră, muncesce, asudă și încă cu încordarea puterilor sale atât materiale, cât și spirituale, dar de ce starea-i materială rămâne modestă? De ce lucrul acestuia nu aduce așa percente îmbelșugate?

Aprópe inesplicabil!

Bogăția mare este de lipsă la susținerea unui stat și a societății. Dar numai aceea avere are influință binecuvântată asupra societății, care purcede din isvor curat, care este fructul unei dezvoltări normale și care totodată îndeplinesce fidel acele datorințe, ce societatea creștină îi le împune și dictează. —

Cum se pôte acum aplica această cerință față de averea de proveniență necunoscută, enigmatică?

Ce pôte aștepta societatea creștină dela o avere, a căror proprietari, nu cunosc principiile creștinismului? De altcum nici nu se scie se fi jertfit acei posesori ceva pentru umanitarism s'au alte scopuri nobile, deși din modestie de sigur n'au retăcut eventualele jertfe.

Deci o așa îngrămădire de bogăție în mâna unor ómeni, lipsiți de dragostea creștină, care se simtă cu cei sêraci, cu lipsa și miseria, și lipsiți de îndemnul de a veni în ajutorul de aprópelui amărît: nu pôte fi în favo- rul țerii și întru normala ei dezvoltare.

Statutele noue ale fondului de pensiuine pentru parohii și diaconii dela biserica stului Nicolau din Brașov-vech u și dela biserica stei Adormiri din Brașov-cetate și pentru profesorii dela gimnasiul, realele și scótele comerciale ortodoxe române din Brașov au fost aprobate din partea consistoriului archidieceșan, în ședința sa plenară ținută la 1 Maiu a. c. cu adausul, că se va considera de cășătorie deplină numai aceea, care are și binecuvântarea biserice; ér — dacă vr'unul dintre erezii unui pensionar îndreptățit este incapabil de căștig, să-i se dee ajutor până la mórte.

Fondul Miron Romanul.

(*) Relativ la concludul luat în sinodul archidieceșan cu privire la fondul ce s'a creat din averea remasă după reposatul archiepiscop și metropolit Miron Romanul s'au publicat în ziare rapórtre neesacte, care pot duce în ră-tăcire pe cei ce se înteresază de sórtea acelu fond, deci conform adevérului rectificăm cele publicate în modul următor:

Sinodul archidieceșan din anul trecut, cu privire la lăsământul fericitului archiepiscop și metropolit Miron Romanul a luat concludul Nr. 19 a căruia a treia alineă este textual următoarea:

„Averea ce se va realiza după prefacerea tuturor obiectelor aparținătoare inventariului în bani gata, se va administra *ca fond separat*, ce va purta numele reposatului archiepiscop, cu o mențiune conformă intențiunilor aceluia, *descoperite celor de aprópe ai séi*, spre care scop se însărcinează consistoriul a presenta la sesiunea viitoare sinodală un proiect pentru literile fundamentale ale acelu fond“.

Consistoriul archidieceșan întru executarea acestui conclud rapórtază la sinodul din anul curent, că după detragerea speselor de înmormântare, lăsământul este în număr de 21,704 fl. 50 cr. în pretensiuni licuide 780 fl. total 22,484 fl. 50 cr. adecă 44,969 coróne.

„Că suma acesta consistorul archidieceșan a crezut ca să se administ-reze ca fond separat în cont separat și se pórte numele fericitului archiepiscop, având a se da din venitele fundațiunii ajutóre preoților activi și distinși.“

„Fiindcă fondul Rudolfin archidieceșan încă are speciala mențiune de a veni în ajutor preoților, fundațiunea Miron Romanul contată în cont separat se va alătura în cărțile de contabilitate la *fondul Rudolfin*.“

Comisiunea financiară prin raportul seu Dr. N. Vecerdea propune luarea următorului conclud:

„Sinodul insistă la punctul III al concludului sinodal Nro 19 din 1899 și în consecință îndrumă pe consistorul archidieceșan, ca satisfăcând însărcinării primite, la proxima sesiune sinodală să prezenteze proiectul literelor fundamentale la această fundațiune.“

Față cu propunerea comisiunei, deputatul Ioan de Preda face contra-propunerea: *ca rapórtul consistoriului să se iese simplu la cunoscință fără nici*

o îndrumare. Pentru-că lăsământul réposatului archiepiscop și metropolit Miron nu forméază „fundațiune“ ci „fond.“ „Fundațiune“ este numai aceea ce fundatorul institue fiind încă în viață, ear din lăsământul cuiva nime nu pôte face fundațiuni în numele réposatului. Reposatul metropolit n'a dispus nici prin vr'un act fundațional, ca lăsământul seu, să se facă fundațiune, ci averea remasă de el o-a erezit archidieceșă în sensul dispozițiunilor statutului organic. Deci archidieceșă ca proprietar al acelei averi pôte face cu ea ce vrea, o pôte contopí în fondul general séu pôte forma din ea un „fond“ separat, dar nu „fundațiune“ cu „act fundațional“, ci cel mult cu „statute“.

Parteniu Cosma nu voiesce să se dimită în discuție teoretică asupra conceptului de „fundațiune“ séu „fond“ și „act fundațional“ séu „statute“ ci cere ca concludul sinodal Nro 19 din anul trecut să se eșecute întocmai.

Reposatul archiepiscop n'a făcut testament, și astfel averea lui multă puțină câtă a fost a ramas archidieceșă. Rudele mai deapópe cunoscând intențiunea reposatului, o-a adus la cunoștința consistoriului, ear consistoriul o-a considerat și în sensul aceleia a făcut propunerea la sinod, ca din aceea avere să se creeze un fond care se pórte numele reposatului, ear din acel fond să se ajutore preoții activi și distinși.

Sinodul la rëndul seu a primit propunerea consistoriului, și a decis ca aceea avere să se administreze „ca fond separat“, sub numele *repositului archiepiscop*, îndrumând pe consistor să prezenteze la sinod un proiect pentru „literile fundamentale“.

Este vorba acum dacă a eșecutat consistoriul întru tóte concludul sinodului sau ba?

Nu l'a eșecutat. Pentru-că nu i-a făcut litere fundamentale, ci l'a adaus la „fondul Rudolfin“.

Citeză mai multe fonduri esistente între cari și „fondul Rudolfin“ tóte cu litere fundamentale.

De ce numai fondul reposatului archiepiscop Miron se nu fie fond de sine, ci pus sub pălăria fondului Rudolfin?

Este indiferent dacă normativul după care se vor distribui venitele acelu fond între preoție se va numi „act fundațional“ sau „statute“. Esențial este numai, ca fondul să se administreze și să figureze în averea archidieceșă separat de alte fonduri și se nu fie numai adnex al altui fond.

Din parte-i primesce ca în loc de „act fundațional“ să i-se facă „statute“ și cu această modificare primesce propunerea comisiunei.

Raportorul comisiunei încă primesce această modificare. Și astfel punându-se la vot sinodul a luat următorul conclud:

„Sinodul insistă la punctul III al concludului sinodal Nr. 19 din 1899, și în consecință îndrumă pe consistoriul archidieceșan, ca satisfăcând însărcinării primite, la proxima sesiune sinodală să prezenteze proiectul de statute referitor la acest fond.“

In Tipografia și librăria archidieceșană Sibiu, se află de vânzare:

Cuvântări bisericesti

de
Dr. Theol. George Popoviciu
protopresbiter ort. român în Lugos
broș. à 3 cor., sau lei 3.50.

Religiune și știință,

disertațiune
de același autor
broș. 50 fil.;

Cuvântări bisericesti

de
Massillon, episcop de Clermont și membru al acad. franc.

traduse prin

Ioan Genț
paroh gr. cath. în Haieu,

Tom. I broș. 5 cor. sau lei 6.50

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se pot procura:

Pribeag

de
Ioan Iosif Sceopul.
Prețul broș. 1 cor. 50 fil.

De pe la noi,

nuvelete de
D. V. Păcățianu
1889—1891.

Prețul broșat 2 corone

Din tainele vieții,

novele și schițe
de
Margareta Moldovan.
Broș. à 2 cor.

Din vremuri apuse,

de
Judita Secula născută **Truța.**
Broș. à 1 cor.

In Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, a eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune,

de
Alfred Kormos
traducere de
Constantin Popp, funcționar la „Albina“.
Prețul broș., inclusive porto postal, fl. 1.60

Au apărut:

Juvenilia

Proză și versuri

de
Sextil Pușcariu
à 1 C. 60 fil.

—*—
Iulian Devale

Epigrame

Prețul 1 cor.

Se pot procura dela **Librăria Archidieceșană, Sibiu.**

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/4 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50.
delătură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vatemă părului. Intărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tôte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricături umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturei picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cari și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alfia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/2 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestare număröse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Depozit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif în Viena XII Schönbrunnerstrasse Nr. 182.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.
Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, fôrte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a să întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 5—104

In Tipografia și Librăria archidieceșană au apărut

Treptele formale ale învățământului

de
Dr. Petru Șpan.

Prețul 1 C. 60 fil

Se pot procura din
Librăria tipografiei archidieceșane Sibiu.

Următoarele cărți se pot procura dela

Librăria archidieceșană Sibiu:

I. C. Panțu:

Correspondența comercială . Cor. 3 20

Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente . „ 0 80

Un capitol din contabilitatea dublă „ 1—

Al doilea capitol din contabilitatea dublă „ 2—

I. Socaciu:

Dreptul cambial „ 4—

— porto postal pentru fiecare 10 fil. —

In Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, au apărut și se află de vânzare:

Geografia

pentru școle civile și superioare de fete (originalul aprobat sub Nr. 1240/1898)

și

Istoria universală

pentru școle civile și superioare de fete (originalul aprobat sub Nr. 64561/1896)

după

Alexandru Márki.

In românește de

I. Popovici.

Prețul Geografiei leg. fl. 1.30

„ Istoriei universale leg. „ 1—

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se pôte procura:

Din vremuri apuse,

de
Judita Secula n. Truța,

Broș. à 50 cr.

Consemnarea tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000.000 Kronen

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,00 0

Să ajutăm norocului!

Deja mulți s'au fericit

prin cumpărarea

unui los dela noi!

Loteria cea mai bogată în sance este loteria de classă privilegiată reg. ung., care va începe în curând iarăși. Din

100.000 LOSURI vor fi trase **50.000**

câștiguri, așadară jumătate sunt câștiguri, din tôte losurile, precum se vede și din lista de câștiguri alăturată, nici o loterie din altă țără nu are în raport cu acesta așa câștiguri considerabile.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos este

Un milion corone.

Cu totul vin treisprezece milioane 160.000 corone la trageră. Tôtă întreprinderea stă sub supravegherea statului.

Contribuția pentru losurile originale pentru clasa primă conform planului este: pentru o optime (1/8) fl. —.75 sau C. 1.50 „ un pătrar (1/4) „ 1.50 „ „ 3.— „ o jumătate (1/2) „ 3.— „ „ 6.— „ un întreg (1) „ 6.— „ „ 12.— și se trimit cu rambursă sau trimițându-se prețul lor anticipativ. Planuri oficiöse grauit. Tragerile se vor ținea în 17 și 18 Mai a. c. Comande pentru losuri originale rugăm a trimite direct la noi până în

17 Maiu a. c.

Banca A. Török & Co.

Budapesta. V. Waitznerring 4/a.

Filială: Museumring 11.

Multe și fôrte mari câștiguri am solvit noi prea stimaților nostri clienți și anume în timp scurt preste două milioane corone. [44] 8—8

Scrisore de comandă de tăiat.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Ersuche um Zusendung von.....Original-Los I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von fl. } ist per Nachnahme zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Geneae Adresse.